

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 1 mk. 50 fen., kwartalnie 4 mk. 50 fen. za odnośnienie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Redaktor lub jego zastępca przyjmie interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: za wiersz pełnowygodny jednosłupowy na 1 kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 25 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wyraz.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 50.

Z-a LOTERJA KLASYCZNA R. G. O.

(Rady Głównej Opiekuńczej) Zarząd: Warszawa, Kredytowa 4,

została powiększona do 42,000 losów,

21,000 wygranych i 1 premja.

Główna wygrana 350,000 Marek.

Ciągnięcie I klasy 16 i 17 Sierpnia 1917 r.

Losy wkrótce ukaza się w sprzedaży u p. p. Kolektorów.

Z Rady Miejskiej.

Posiedzenie 4-te.

Czwarte posiedzenie Rady Miejskiej zajął onegdaj o godz. 5 m. 10 prezes Rady dyr. Kondratowicz w obecności p. nadburmistrza dr. J. Marczewskiego, burmistrza Bernecka radcy Hofbauera, ławników Magistratu, 28 radnych i bardzo licznie zgromadzonej publiczności, która znalazła się tym razem za specjalną barjerą, iżby widocznie nie zdarzył się komiczny wypadek, jaki ostatnio miało miejsce na posiedzeniu rady piotrkowskiej.

Po załatwieniu kwestji zmiany jednego z paragrafów, omawiających wybory prezesa i wiceprezesa Rady, dyr. Kondratowicz przystąpił do pierwszego punktu obrad, którym był wniosek Magistratu o podniesienie kosztów utrzymania chorego w szpitalu N. M. Panny z dotychczasowych mk. 1 fen. 50 do mk. 1 fenigów 70.

Czy podnieść koszt utrzymania chorych?

Nim wywiązała się dyskusja nad wnioskiem, Magistratu dyr. Kondratowicz oświadczył:

— Gdy określone obowiązkiem marynarzy jest ratowanie go, obowiązkiem każdego z nas jest obrona kasy miejskiej przed bankructwem. Z dalszych słów prezesa Rady obecnie dowiedzieli się, iż nie jest za uchwaleniem podwyżki opłaty za utrzymanie chorobowców, raczej pragnąłby aby sprawę tą zbadała specjalna komisja.

Radny G. Kohn — Proszę o zatwierdzenie opłaty wyższej, wobec cen obecnych, zresztą będąc kuratorem szpitala żydowskiego przytoczę panom dane i powiem, że cena ta nie jest wcale wysoka.

Radny Dreszer — Proszę panów dzisiaj mk. 1 fen. 70 jest sumą tak niewielką, że proponuję przerwanie dyskusji na ten temat.

Radni Zagórski, Jarmulowicz, Torbeczko domagają się uchwalenia pod-

wyższenia kosztów utrzymania chorych.

Dyr. Kondratowicz — Ja opieram się na danych budżetu st. m. Warszawy. Tam podniesiono te koszty do mk. 1 fen. 20, należy szukać, gdzie jest przyczyna tego, że w Warszawie przy większej drożyznie niż u nas koszty te są mniejsze.

Nadburmistrz Marczewski — W przemówieniu p. prezesa Rady jest ton niedopuszczalny. Pan prezes nie ma danych o gospodarce szpitalnej. Raz na zawsze wymawiam sobie podobną nieufność do Magistratu, która przebiega ze słów p. prezesa.

W rezultacie wniosek Magistratu, pomimo epozycji kilku radnych i nieprzyjaznego względem uchwalenia go stosunku przewodniczącego, przyjęto.

Jak się przedstawia kwestja mięsna?

Na ostatnim posiedzeniu Rady wpłynęła do prezydium interpelacja r. Zagórskiego i innych w sprawie zaopatrywania Częstochowy w mięso. Interpelację przekazano Magistratowi, który też udzielił Radzie umotywowanej bardzo i wyczerpującej odpowiedzi w tej sprawie.

Nadburmistrz dr. Marczewski referował ostatecznie kwestji mięsnej i wskazał projekty, mając na celu dobro mieszkańców Częstochowy.

Kim jest właściwie Lejbus Nowak?

W interpelacji r. Zagórskiego powiedzianem było, że niepodzielny władca mięsa w Częstochowie jest Lejbus Nowak, któremu dyr. Rzeźni p. Loga przekazał prawo uboju.

Otóż Magistrat po porozumieniu się z dyr. Logą oświadczył, że podziału mięsa dokonywa zastępca p. Logi p. Szerwiński, który posiada zaufanie zarówno Magistratu, jak i p. Logi, który żadnych praw nie przekazywał Lejbusowi Nowakowi, gdyż ten jest

tylko nabywcą z rzeźni żoładków serc woliich itp.

W dyskusji „mięsnej“ przemawiali pp. G. Kohn i Zagórski, który zaznaczył, że ubój bydła odbywa się pod kontrolą rzeźników rytualnych i że dla żydów przeznaczają się lepsze mięso niż dla chrześcijan.

Radny ten proponował, aby ubój bydła był oddany cechowi rzeźników chrz. w porozumieniu z podobnym zrzeszeniem żydowskim.

Dr. J. Marczewski zakomunikował Radzie, że czyni starania o zniżkę ceny mięsa.

Radny G. Kohn wygłosił dłuższy referat w kwestji zaopatrywania Częstochowy w mięso, w którego konkluzji prosił o dokonanie rewizji kontraktu z dyr. Logą o pobranie od tegoż pewnego podatku na rzecz miasta i zaznaczając, że organizacja dziś siejsza w centrali mięsnej jest dobrą propozycją aby sprzedaż objęła Dep. Żywnościowa.

Mięso i... kwestja żydowska.

Radny Torbeczko (sec. sjon.) odezwał się w te słowa.

— Pan r. Zagórski wniósł interpelację o podział mięsa i poruszył przytem kwestję żydowską, gdyż zarzuca żydom jakoby otrzymywali więcej mięsa niż chrześcijanie.

Muszę wyrazić żal, że w tych murach, gdzie 100 lat nie mógł przemawiać obrońca ludu pracującego, gdy jeszcze na żadnym z posiedzeń ani jeden radny nie uważał za potrzebne poruszyć kwestję żydowską, r. Zagórski czyni to.

Radny Zagórski — Będę występował w obronie ludności chrześcijańskiej, tak jak pan panie Torbeczko broni ludności wyznania mojżeszowego.

Radny Smuga: — Ja, jako przedstawiciel rzemiosł prosiłbym o oddanie rzemieślnikom sprzedaży mięsa. W odczytaniu przez p. nadburmistrza referacie widzę niekonsekwencje.

Nadb. Marczewski — Nie chcę polemizować z r. Smugą. Przytoczam umowy itd. a więc objaśniam stan interesów i proponuję ulepszenia nie

rozumieniem, gdzie jest tu niekonsekwencja?

Rad. Tempel skarży się na zachowanie policji wobec rzeźników. W sprawie lepszego zaopatrywania Częstochowy, w mięso przewodniczący poddał pod głosowanie

3 wnioski.

Wniosek I rad. G. Kohna o wezwanie Magistratu do podjęcia starań celem podwyższenia tygodniowej normy mięsa na mieszkańca Częstochowy do 250 gramów.

Wniosek II rad. Tempła aby uregulowanie sprzedaży polecił Dep. Żywnościowej.

Wniosek III Magistratu — Aby wyłonić specjalną komisję mięsna, złożoną z 5 osób, któreby zajęły się kwestią mięsna w Częstochowie.

Za wnioskiem pierwszym głosowali wszyscy radni, drugi upadł, a do komisji mięsnej powołano pp. Zagórskiego 31 g. — St. Jastrzębskiego 31 — Torbeczko 30 — Nierenberga 20 — Lesińskiego 18

O podatek repartycyjny.

Do prezydium Rady wpłynął wniosek r. Sojki w kwestji redukcji podatku repartycyjnego. Wobec nieobecności wnioskodawcy ograniczone się tylko do wysłuchania oświadczenia radcy Hoffbauera, który powiedział, że decyzja p. nacz. pow. o do zmniejszenia ogólnej sumy podatku repartycyjnego jest wątpliwa.

Na propozycję nadburmistrza Marczeńskiego Rada uchwaliła, ażeby Deputacje miejskie działały tymczasem na zasadzie dotychczasowych regulaminów.

O wnioski nagłe.

Rad. Zagórski do prezydium — Złożyłem wniosek nagły i nie jest odczytany.

Przewoźca. — Mam w tece conajmniej 10 wniosków.

Rad. Torbeczko — I ja również złożyłem wniosek nagły w sprawie opału, czy będzie odczytany?

Deputacje miejskie.

Dr. Marczewski proponuje wybór członków 8 Deputacji, do których mają być na zasadzie odpowiednich przepisów powołani członkowie Rady i obywatele miasta.

W dalszym ciągu p. nadburmistrz odczytuje instrukcję dla Deputacji Żywnościowej, którą Rada akceptuje.

Przewodniczący zarządza 10 minutową przerwę, w czasie której radni piszą nazwiska kandydatów do poszczególnych Deputacji.

Podczas przerwy publiczność ią czy się z radniami, niektórzy z widzów siadają na fotelach (czytaj krzesłach) radzieckich i udzielają rad i wskazówek pp. radnym. Widząc to p. nadburmistrz zwraca uwagę „panom z publiki“, że radni obejdą się bez cudzych rad.

Nagle wnioski.

Po przerwie przewodn. Kondratowicz odczytuje nagłe wnioski radnych Zagórskiego i Torbeczki.

Wnioskodawca pierwszy proponuje utworzenie specjalnej komisji rewizyjnej, dla zbadania stanu interesów Dep. Żywn. w związku z ostatnią aferą Estery Zalcmanówny.

Rada, uważając za zupełnie wystarczającą komisję powołaną przez nadb. dr. Marczeńskiego wniosek odrzuca.

Czy Częstochowa będzie zaopatrzona w węgiel na zimę?

Rad. Zagórski wniósł następującą interpelację w sprawie zaopatrzenia Częstochowy w opał.

Czy Magistratowi wiadomo, że w Częstochowie jest zupełny brak opa-

łu na kartki, natomiast bez kartek można kupić korzec po 22 mk i jeżeli wiadomo, co Magistrat zamierza zrobić, aby mieszkańcy miasta mieli zapewniony opał na zimę

Czy Magistrat nie zechciałby obecnie eksploatować torfowisk w Dubowie i Konopiskach, aby biednej ludności tani opał na zimę zapewnić, a przez danie pracy zmniejszyć w w mieście ilość bezrobotnych.

Nadb. dr. J. Marczewski oświadczył o następująco: — Sprawa węgla jest tak samo nagła, jak żywnościowa.

Władze tłumiącą, że poza brakiem wagonów została też zmniejszona produkcja węgla i mówią otwarcie, że sprawa zaopatrzenia Częstochowy w węgiel na okres zimowy nasunie trudności.

Przed posiedzeniem Rady otrzymano zawiadomienie zarządu leśnego, która ofiarowuje Częstochowie pewną ilość drzewa opałowego, byleby tylko nie dostało się w ręce spekulantów.

O żywność dla miasta.

Nadb. Marczewski udzielił też Radzie objaśnień w sprawie aprowizacji kraju, a więc i Częstochowy.

Dr. Marczewski mówił: — Sprawa aprowizacji posunęła się w myśl życzeń społeczeństwa. Po ostatnim zjeździe w stolicy można już powiedzieć, że władze zgodziły się poza ściśle określonymi kontyngensami na potrzeby wojsk resztę zbiorów oddać do rozporządzenia społeczeństwa.

Powstanie również centralna instytucja kontroli opaca stan zbiorów, które będą składane w specjalnych składnicach na miejscu.

Prowadzone są też pertraktacje z władzami okupacyjnymi austrii, które obiecały pewną ilość zboża na rzecz ludności okupacji niemieckiej. Prawdopodobnie przy zastosowaniu kontroli społecznej uda się powiększyć normę chleba i innych środków żywności.

Jeszcze sprawa węglowa.

Na propozycję nadb. dr. Marczeńskiego wskutek drugiego wniosku w sprawie opału (r. Torbeczko) Rada uchwaliła przestać wniosek, też jako nagły, Dep. Żywn., która ma go rozpatrzyć na pierwszym swym posiedzeniu we środę 25 bm.

Członkowie Dep. żywnościowej.

Przewodniczący odczytał rezultat wyborów do Dep. Żywnościowej, do której powołano pp. Jarmulowicza, Naziembie, L. Tempła, G. Kohna, Wizenala, Jaquesona, D. Landaua i A. Januszewskiego.

Na tym posiedzeniu o g. 9 m. 20 wieczorem zamknięto.

Wrażenia i uwagi.

Gdyśmy otrzymali porządek obrad ostatniego posiedzenia Rady, widząc aż 16 jego punktów wprost nie mogliśmy się powstrzymać od zdziwienia.

Jako, czyżby niektórzy z pp. radnych przyrzekli się ograniczać w swych przemówieniach do słów tylko najpotrzebniejszych — myśleliśmy.

Ale zawiedź nas przypuszczenia. Panowie radni, jakby umyślnie, wygłaszali przemówienia, nieraz dłuższe od p. ogromowej mowy kanclerza Michaelisa, dookoła jednej czasami blachy kwestji wywiązywała się niemożliwie długa i jałowa dyskusja, przebieg obrad nużył wszystkich.

Podziwiamy cierpliwość p. przewodniczącego Rady, że nie zaproponuje ograniczenia czasu przemówień i ich liczby.

W rezultacie z 16 punktów porządku obrad przedyskutowano i uchwalono tylko... 4 ku rozpaczcy radnego S. Jastrzębskiego i szkodzie ogółu.

A. P.

Polska będzie wolna.

Ciekawy dokument, który jest w Częstochowie.

Szczupłemu tylko gronu mieszkańców naszego miasta znany jest ciekawy dokument, który zamieszczamy poniżej w dzisiejszym „Gońcu Częstoch.“

Oto w Częstochowie znajduje się w posiadaniu prywatnym numer lwowski „Gazety Narodowej“, z przed pół wieku, w której znajdziemy ciekawy opis „Proróctwa“ co do odzyskania przez Ojczyznę naszą niepodległości.

„Prorókiem“ owym w danym wypadku był ten, którego pomnik stoi, a stać już zapewne niedługo będzie u stóp Jasnaj Góry — car Aleksander II-gi.

I chociaż żaden z despotów moskiewskich nie wyrządził tyle krzywd narodowi polskiemu, co ten właśnie, to jednak, jeżeli wierzyć lwowskiej „Gazecie Narodowej“ z przed lat kilkadziesiąt, miał on przepowiedzieć oświecenie się Polski od Rosji i utwórzenie z niej osobnego państwa polskiego.

Ciekawy ten dokument, w esz-sach, kiedy się spotyka tyle różnych „Proróctw“ warto przeczytać, to też podajemy go w „Gońcu“ z zachowaniem jego piśmowni i stylu:

„...Wiadomo każdemu, że cesarz Aleksander w pewnych godzinach lubi gawędzić poufnie z przyjaciółmi, których wyłączenie mituje, przy kielichu. Wtedy zwykle bywa wesoło, nie pozwala mówić o sprawach państwa i nie cierpi najlżejszej wzmianki o polityce. Są to, jak powiada, jego chwile wypoczynku. Jednej nocy, wkrótce po wypowiedzeniu wojny Turcji odstąpił od swego zwyczaj. W szczupłym gronie trzech czy czterech najbliższych swych przyjaciół, cesarz pił wiele, był ponury, milczący.

Nagle zawołał, uderzając pięścią w stół, ale spokojnym smutnym głosem: „Wstępując na tron, szedłem po śladach krwi. Zażegnałem burzę, obciatem spokój. Nie pozwolono mi! Nie mi nie wolno zrobić według moich planów, nic! Dobrze mi mówił ś. p. ojciec mój: „Ciężko tobie będzie!“ (Znane słowa cesarza Mikołaja przed śmiercią: Tiażeto tiebie budiet syn mój, tiazetol). — To był genialny człowiek — rzekł dalej Aleksander — to był prawdziwy car; a ja c. ?.. Jestem posłuszny rozkazom moich podwładnych!

„Najjaśniejszy panie — ożwał się jeden z towarzyszy. — Jako najwyższy i najpotężniejszy ze wszystkich Słowian, spełniasz doniosłe postanowienie.“

„Nie prawda — krzyknął car z oburzeniem. To komedia marionetek. (Eto kukolnaja komedja). I następcy tronu przewróciliście w głowie. I mój syn chory na słowiańszczyznę.. (Słowiaństwom bolen).

„Wasza cesarska mość sam przyzna!“ — rzekł łagodnie jeden z towarzyszy — „że idea państwa...“

„Głupstwo!“ (duraczestwo) — wykrzyknął car... — Pańslawizm!.. Co za brednie! (kakaja cze puchal) A jeżeli przeciw waszemu pańslawizmowi podnieście się pangermanizm i do niego przyłączy się panromanizm, co wtedy poczniecie wy, mądry politycy. A i słowianie was nienawidzą.

„Najjaśniejszy panie! — rzekł jeden z obecnych. — „Mamy prawdziwych przyjaciół między Słowianami, niemieckimi jeszcze do berła waszej cesarskiej miłości”

— „Kto? gdzie?” — zawołał ironicznie cesarz. — „Czarnogórcy”. Wielki naród Serbja? Działalność z Turcją, o której jest niezapomniana. Cóżby było, gdyby zależała od was? Czesi? Działalność zdradczą cesarza Austrii; jutro zdradzą mnie, albo syna. Niech sobie ich bierza, kto chce. A oni mnie na diabła? (Na kakowo czy rta oni mnie?)

„Pomiędzy zrakomitszymi Polakami leżymy wielu przyjaciół” odezwał się nieśmiało ktoś z grona białoskórych.

„Miałym wszystkich Polaków przyjaciółmi” — zawołał cesarz w uroczystym „gdyby nie wy Wy Polskie oderwaliście od Moskwy na wieki... Nie dziś, to jutro. To kwestja czasu... Polska będzie i musi być osobna. Ja pierwszy słuchając was, dałem hasło do buntu i rzezi. Sumienie mnie pali... Ale nadejdzie czas, gdy krzywdy jej zostaną wyrugowane, pomimo, a nawet wbrew na jej woli. Ze wstydem będziemy musieli oddać to, cośmy wzięli”.

Przeoczenie nie omyliło Aleksandra. Na gruzach caratu powstaje wolna Polska.

WOJNA.

Komunikat austriacki.

WIENIEN. (B. W. T.) Urzędowo ogłoszą 20 lipca:

Wschodni plac boju.

Sporowokowani ofensywą nieprzyjacielską, wymuszoną przez mocarstwa zachodnie i Amerykę, wbrew woli narodu rosyjskiego, wczoraj rano przeszli sprzymierzeni w Galicji do kontrataku. O godz. 5 m. 30 rano baterie niemieckiej austro-węgierskiej na przestrzeni między Zborowem a Seretem rozwinęły potężną działalność. W godzinach przedpołudniowych nastąpił atak wojsk niemieckich, z którymi współdziałały e. i k. oddziały. Zwycięskie ataki przedytowały się przez trzy silnie wybudowane linie; rosjanie cofnęli się w zupełnej rozrypcie, pozostawiając na placu boju licznych zabitych i rannych. Wczoraj do wieczora zgłoszono kilka tysięcy jeńców.

W innych odcinkach frontu galicyjskiego przyszło do mniejszych, a dla sprzymierzonych pomyslnych akcji bojowych. Pod Nowem na południe od Kafusza ataki rosyjskie zduszone zostały w ogniu armatnim.

W Karpatach nieprzyjacielski ogień armatni wzmożł się miejscami ponad zwyczajną miarę.

Włoski teren walk:

Ned Isonzo, po obu stronach wzmożona akcja artyleryjska.

Balkański plac boju.

Nic nowego.

Zastępca szefa sztabu generalnego

v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Wojna domowa w Rosji.

ROTTERDAM, 20 | 7. Według „Nieuwe Rotterd. Courant” do londyńskich „Daily News” donoszą z Petersburga o wypadkach wtorkowych, co następuje:

Kiedy ustąpienie ministrów z partji kadetów stało się powszechnie wiadomem, nastąpiło rozprężenie.

Przedewszystkiem pewna grupa żołnierzy zatrzymała na jednej ze stacji poza Petersburgiem, na linii

6. i P.

z Buslerów

MARJA NOWICKA

Obywatelka m. Częstochowy

Opatrzona św. Sakramentami po długich i ciężkich cierpieniach zmarła dn. 20 Lipca 1917 r. przeżywszy lat 68.

Ekspozycja zwłok z domu przy ul. Krakowskiej № 9 do kościoła św. Zygmunta nastąpi w niedzielę d. 22 b. m. o godz. 7 wieczorem, a dnia następnego po nabożeństwie żałobnym o godz. 9 rano pogrzeb na cmentarzu parafialnym.

Na smutne te obrzędy zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych

Rodzina.

fiński, pociąg przy pomocy karabinów maszynowych.

W samym Petersburgu zaczęto za trzymywać samonody.

Buntownicy tak gorliwie brali się do dzieła, że zarekwirowali prawie wszystkie automobile rządowe, w tej liczbie i te, które przedtem należały do dworu, a obecnie używane były przez ministrów.

Na Newskim Prospekte ukazują się, jak w pierwszych dniach rewolucyjnych, automobile zajęte przez uzbrojonych w karabiny maszynowe żołnierzy, oraz samochody państwowe.

Różne fabryki zawiesiły swe roboty.

Pierwszy pułk karabinów maszynowych znajdował się właśnie na Newskim Prospekte, kiedy mniej więcej w środku tej ulicy rozległy się pierwsze strzały.

Powstała strzelanina ogólna.

W panice tej stratowano wiele kobiet.

W końcu przyszło do regularnego ognia z karabinów maszynowych na samochodach i z karabinów zwykłych na mieście przed ambasadą angielską.

Pociągi stoją.

STOKHOLM, 20 | 7. „Aftenbladet” dowiaduje się z Haparandy, że d. 16 lipca goście jednego hotelu petersburskiego zostali zawiadomieni, że tegoż dnia wieczorem odchodzi ze stolicy ostatni pociąg, poczem cały ruch kolejowy zostaje wstrzymany.

Zaburzenia w Petersburgu.

STOKHOLM, 20 | 7. Jednocześnie z rozgrywanymi się w stolicy zaburzeniami wrzenie rozpoczęło się we wszystkich guberniach, z powodu wiadomości o ofensywie i protestu żołnierzy odmawiających pójścia na front.

Rozpedzenie Dumy?

KARLSRUHE, 20 | 7. Z Petersburga donoszą do dzienników francuskich:

Żołnierze stojący zalogą w koszarach Peregbrańskich rozpedzili Dumę, w chwili, gdy chciała wczoraj zebrać się na posiedzenie.

Koło polskie w Wiedniu.

Wiedeński korespondent „Dziennika Poznańskiego” pisze:

Łatwiej było złączyć w jedną całość cały szereg stronnictw, niż zapewnić tej całości istotną jednolitość. Różnica programów i przedewszystkiem taktyk pomiędzy poszczególnymi frakcjami jest zbyt wielka, a radykalne frakcje nie włączają się solidarnością nawet w tych kierunkach, w których same uznają solidarność za wskazaną. Nic przeto dziwnego, że rzucona ze strony socjalistycznej myśl o zmianie organizacji Koła znalazła zwolenników także wśród demokratów i ludowców.

Na razie główne znaczenie, zdaje się, ma jednoczenie dla spraw ogólnopolskich, ale nie wątpię, że swój liezbny wpływ rozciągnąć zechce i na Koło polskie. Inicjatywa wyszła, jak słyszę, od narodowych demokratów”.

Autonomia Finlandji uchwalona.

STOKHOLM, 20 | 7. Sejm finlandzki 136 głosami przeciwko 35 głosami przyjął projekt prawa w sprawie autonomji finlandzkiej.

Co mówi prasa niemiecka o mowie kanclerza.

BERLIN, 21 | 7. Wczorajsze dzienniki poranne wyczerpująco omawiają onegdajsze posiedzenie parlamentu, zwłaszcza zaś pierwsze wystąpienie dr. Michaelisa jako kanclerza Rzeszy. „Vorwaerts” pisze: Nowy kanclerz Rzeszy uznał potęgę faktów i przyjął program pokojowy parlamentu. Naogół sprawił on wrażenie człowieka, który po omacku szuka swej drogi. Nie znajdzie on jej łatwo.

Głos „Germanji”: Odnieśliśmy wrażenie, że dr. Michaelis stanął właśnie na tym punkcie, na którym skończył Bethmann-Hollweg; kieruje on kurs na linję pośrednią, która orjentuje się bardziej na lewo, niż to zazwyczaj bywało dawniej w Niemczech.

„Voss. Ztg.” sądzi, że dla człowieka, który ma czułe ucho na emanacje ducha ludzkiego w postaci słowa, jasnym się stało po wywodach kanclerza, że nie posiada on zdolności do zawiązywania i rozwikłania lekką ręką faktów dyplomatycznych.

„Berliner Volksztg.”: Jakkolwiek wielkie mogą być zewnętrzne przeciwności pomiędzy dr. Michaelisem a jego poprzednikiem, realna polityka szóstego kanclerza utrzyma się w istocie na tym samym kursie, jakiemu holdował Bethmann-Hollweg.

„Morgenpost” oświadcza, że dzień onegdajszy przyniósł pewność, że rozwój życia politycznego postępuje naprzód.

„Deutsche Ztg.”: Tymczasem musimy się zadowolnić tem, że dr. Michaelis zdecydowany jest zerwać z systemem pływającym z prądem. Wrażenie jest takie: mamy znowu rząd.

Chwila bieżąca.

— O buntach i powstaniach żołnierskich w Rosji nadchodzą doniesienia z Rostowa, Charkowa i innych miejscowości

— Gubernjalnym komisarzem guberni podolskiej mianowano ukraińca, dr. Stachowskiego.

— Dyrektor naczelny „Zivnostenska Banka” w Pradze został w sobotę na mocy amnestji uwolniony z więzienia.

Co słycać nowego?

Rosja i Finlandja.

Pod tym tytułem ukazał się w „Gazette de Lausanne“ (23-6) artykuł podpisany przez J. El. D. Jest on gorącą i ostrą odprawą gazecie „Russkoje Słowo“, które niedawno zaprotastowało przeciw tendencjom separatystycznym Finlandji, grożąc północnym sąsiadom republiki rosyjskiej utratą sympatji wśród demokratów rosyjskich itp.

Z frontu galicyjskiego.

Koresp. „Głosu Narodu“ donosi ze Lwowa:

Idą ciągle transporty, dniem i nocą ciągną urygono, jaszczyki i artyleryjskie, wozy sanitarne, automobile, pędzące na niedaleki front. Noca, kiedy się wszystko uspokoi, słycać daleki pomruk dział, terkoczą nad głową wywiadowcze aeroplany; często bardzo do świtu pracuje „Czerwony Krzyż“ wojskowy, kursują tramwaje z transportami chorych i rannych.

Od p. D., który bawił za Stryjem i właśnie powrócił do Lwowa, dowiaduje się, że jakkolwiek bitwa szaleje opodal, w mieście panuje spokój. Wyjedzie, kto tylko będzie musiał wyjechać, no i naturalnie przeważna część ludności żydowskiej. Na razie nikt się nie rusza z miejsca. Wszystkie władze regularnie urzędują — Miasto się trzęsie od huku armat, noca widnieją na widnokręgu olbrzymie łuny, ale paniki wśród ludności niema.

Angielska para królewska w rewach strzelecektion.

Ag. Havasa donosi: Król i królowa angielska zwidzili w czasie od 8 do 14 lipca front angielski. Król przybył kilka godzin wśród wojsk portugalskich i był obecny przy puszczaniu sztukających gazów. Para królewska spotkała się 10 lipca z królową matką Poincaré. W dniu 12 bm. przyjmował król generałów Franchet d'Espèrye i Petain.

W parlamencie niemieckim.

Przemówienie posła Ferenbacha.

Po kanclerzu Rzeszy zabrał głos pos. Ferenbach (centrum) i przedstawił w imieniu centrum, socjaldemokratów i postępowej partji ludowej znaną rezolucję tych partji. „Przez tę rezolucję — mówi poseł Ferenbach — naród niemiecki ogłasza swą gotowość do zawarcia szaszytnego dla wszystkich pokoju. Nie jest to wcale propozycja pokojowa, lecz tylko deklaracja pokoju, która nie może być tłumaczona, jako osłabienie nasze, jesteśmy bowiem gotowi do walki i zdolni do zwycięstwa. Teraz mają głos nasi wrogowie. Jeżeli przeciwnik cofnie rękę, to naród niemiecki zapłonie słusznym gniewem i dowiedzie, że w jedności swej jest niezwyciężony.

Co powiedział Scheidemann po emiektie kanclerza.

Naród niemiecki chce urzecz, a nie słowa. Panie kanclerzu, proszę pana usilnie, zechciej pan działać o to, aby okres prawodawczej działalności obecnego sejm pruskiego nie został przedłużony. Zechciej pan też uwolnić nas od haniebnej cenzury. Otwórz pan więzienia i domy karne dla uwolnienia takich ludzi, jak Liebknecht, oraz tych wazy stkich, co do których osobistej honoru nie może być żadnej wątpliwości, (wołania na ławach niezależnych socjalistów).

Nowy biskup diecezji minsk ej.

Petersburska Agencja Telegraficzna donosi z Minska: Biskupem minkskim, po zatwierdzeniu stanowiska tego przez kurję rzymską, mianowany ma być administrator diecezji byłej diecezji ks. Michalkiewicz. Wszczęto starania o uzyskanie dla ks. Michalkiewicza pozwolenie na wyjazd do Wilna.

Oświecimskie i Cieszyńskie.

Wobec zapowiedzianego wyodrębnienia Galicji, wśród austriackich Niemców dały się słyszeć głosy, projektuujące wyłączenie z Galicji dawnych księstw: Oświecimskiego i Zatorskiego. Za podstawę tego projektu wzięto rzekomo naukowe wywody historyczne, podane przez dr. Seeligera w listopadowym zeszytce „Petermanns Mitteilungen“.

Dr. Feliks Koneczny, znany historyk, odpowiada na tę publikację, zatytułowaną „Oświecimskie niemieckie, czy też Cieszyńskie polskie“, wydaną przez „Komitet miast byłych księstw Oświecimskiego i Zatorskiego“. Nie jest to tylko broszura agitacyjna, uczony krakowski nagromadził w niej dane historyczne, etnograficzne i statystyczne, dowodzące polskości tych starych ziem naszych.

To dziełko ukazało się jednocześnie w języku niemieckim, aby poinformować szersze sfery ludzi bezstronnych.

W Egipcie.

Zapas złota, jakim rozporządzał skarb egipski, Anglia „ze względów bezpieczeństwa“ przeniosła do Londynu, a rynek załata banknotami egipskimi. Nie podoba się to miejscowej ludności.

O żołnierzach polakach.

Sprawozdawca „D. Tagesztg.“ z zachodniego frontu w jednej ze swoich korespondencji podaje następującą opinię pewnego majora niemieckiego o żołnierzach polakach z Górnego Śląska:

„Nie chcę mówić wielkich hymnów o moich ludziach, ale niektóre objawy, jakie przeżyłem w moim pułku, mówią same za siebie. Mój pułk składa się z samych górnośląskich, wśród których jest bardzo wiele polaków. Ja sam nie znam ich, gdyż na górnym Śląsku nie byłem, a pochodzę z nad Renu. Jako komendant pułku oceniałem swoich ludzi przede wszystkim z ich wartości żołnierskiej i pod tym względem mogłem być nader zadowolony. Służbiści, ochetni, wytrwali — to były najlepsze zalety.

KRONIKA.

Dzisiejsze zebranie Szw. „Dzwignia“.

Dzisiaj w niedzielę 22 b. m. o g. 3 ej po poł. w sali parafialnej św. Zygmunta odbyła się miesięczne zebranie rękodzielniczek „Dzwigni Częstochowskiej“.

Uprasza się panie członkinie o jak najliczniejsze przybycie.

Wtorkowe posiedzenie Rady miejskiej.

We wtorek 24 b. m. o godz. 5 po poł. odbędzie się posiedzenie Rady miejskiej, którego porządek obrad przewiduje d. ciąg narad posiedzenia piątkowego.

W sprawie podatków.

Komisja ulgowej realizacji podatku skarbowego podaje do wiadomości pp. właścicieli nieruchomości, że wpłaty za podatek skarbowy za rok 1916, dla których ostateczny termin upływa z dniem 10-go sierpnia r. b., wpływają

zbyt wolno, co pociąga za sobą napięty publiczności do biura komisji (ul. Panny Marii nr. 56) przed danym terminem tak dany, że wszyscy nie będą mogli być przez szosyposy personel szybko załatwieni.

Komisja wzywa przeto zainteresowanych do nie ociągania się, gdyż za konsekwencją tego i za niemożność załatwienia klientów — nawet w razie zgłoszenia się przed ostatecznym terminem — Komisja nie bierze na siebie odpowiedzialności.

Ze zgromadzenia rzeźników.

Urząd starszych zgromadzenia rzeźników zawiadania pp. majstrów miejscowych i zamiejscowych, o mającej się odbyć sesji w przyszłą niedzielę t. j. w dniu 29-ym lipca r. b. w sali Magistratu o godz. 4-iej po południu, celem wyborów starszego i podstarszego, oraz przyjęcia na majstrów. wyzwołania na zjeździe i zapisy uczniów.

Przeciw tajemnemu handlowi zbożem w okupacji austriackiej.

Związek Ziemiaków rozesłał do swoich oddziałów następującej treści odezwę:

Dowiadujemy się, że niektórzy z członków naszych, posiadający nieraz znaczne jak na przedwojenne zapasy zboża już po 16 maja, t. j. po zamknięciu przez Eksceleńcję Szepetyckiego granic dla wywozu zboża, zbożem handlują potajemnie, odmawiając sprzedaży Komitetom aprowizacyjnym albo stawiając im ceny wprost bajeczne!

Postępowanie takie w chwili, kiedy w różnych ogłodzonych miejscowościach ludzie giną z głodu, kiedy biskup, Komitet Ratunkowy i wszystkie inne instytucje społeczne woleją o pomoc — używamy za niegodnie i uwłaczające godności obywatela kraju.

Ostrzegamy, że fakty sprawdzane będziemy i piętnować, podając do publicznej wiadomości.

Widzimy w tem nasz własny interes — boć skoro wywóz zamknięty, sami dla siebie zbieramy!

Tam, gdzie idzie o życie setek ludzi, zrzeszenie się zwykły kilku set rubli na resztkach zboża nie gra roli.

Stańmy na wysokości swego zadania!

Główna kolektka loterii R. G. O. w Częstochowie.

Główna kolektka losów II klasy czystej loterii dobroczynnej R. G. O. na okręg częstochowski została powiększoną p. R. Pruszkowskiemu, ilość losów zwiększona, tak że każdy ma możliwość kupienia bezpośrednio po cenie nominalnej bez opłacania haraczu pośrednikom loteryjnym.

Bilety będą w sprzedaży w sklepie tabacznym p. R. Pruszkowskiego już od poniedziałku 23 bm. cena za los do każdej klasy mk. 82 za jedną czwartą losu mk. 8

O „Renoué“, „Tryumf“ i „Gabinet“.

Olbrzymie zapasy papierosów fabryki „Noblesse“, dawnych nas, które w każdym niemal sklepie tabacznym można po cenie „paskarskiej“ — nieważsze pochodzą z dawnych wyrobów tej fabryki.

Powstało i fałszowanie tych papierosów, poczynając od gila i tytoniu, a kończąc na banderoli wiada okupacyjnych.

Jedną z takich fabryk wykryto niedawno.

Nowy urząd pocztowy.

W Wieruszewie pod Wilnem, otwarto od lipca r. b. urząd pocztowy.

wy, który obsługuje przez Wieruszo wa także sąsiednie gminy Czastary, Galewice i Sokolniki.

Nieszczęśliwy wypadek.

W dniu wczorajszym w drukarni p. Br. Świąckiego, uległ nieszczęśliwemu wypadkowi, zgniczenia ręki między walcami, maszynista drukarski F. Gordon.

Po udzieleniu pomocy lekarskiej w szpitalu Panny Marji, chory udał się do domu.

"Szlachetne serce".

W teatrze Paryskim od kilku dni demonstrowany jest piękny obraz w wykonaniu artystów teatrów bełżańskich p. t. "Szlachetne serce".

Obraz ten osnuty jest na tle powieści Augusta Kotzebue i pod względem gry artystów jak i dekoracyjnym zastępuje na uznanie.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Na onegdajszym posiedzeniu Rady miejskiej wybrany został skład Zarządu Dep. Żywnościowej miejskiej. Ponieważ w skład Zarządu owego wchodzić wszyscy 4-ej członkowie Komisji rewizyjnej, mającej na celu zbadać dotychczasową działalność Delegacji, zapytuję, czy nie byłoby to pogwałceniem prawa i etyki, gdyby nowy zarząd w jednej osobie był zarazem ewent. eskarżycielem starego zarządu.

Będzie to fatalnym pogwałceniem t. zw. "visé de juris" i przypuszczam nie zadowolani nigdy szerszego ogółu. Proponuję więc wybór nowej Komisji rewizyjnej.

Racz przyjąć itd.

I. J. Kon.

Ratujmy młodocianych przestępców.

W obecnej chwili z powodu anor malnych warunków i niesłuchanej drożyzny artykułów codziennego potrzebę coraz bardziej wzrasta liczba popełnianych przestępstw, zwłaszcza kradzieży.

Wśród przestępców bardzo poważny procent stanowią nieletni, często nawet dzieci 10 letnie.

Sąd najczęściej oddaje małoletnich zлочyńców pod odpowiedzialność dozor rodziców.

Rodzice jednak takich nieletnich nawet w razie gdy вина ich nie zostaje stwierdzoną przez śledztwo policyjne i sądowe są najczęściej moralnymi sprawcami przestępstwa. Często jednak na śledztwie policyjnym lub sądowym ujawnia się udział czynny rodziców w przestępstwie dziecka, dużo też kradzieży popełniają dzieci zawodowych zлочyńców.

A wtedy sąd nie mogąc oddać dziecka pod odpowiedzialność dozor ojca lub matki—złodziei, zmuszony jest wysyłać je do domów poprawy w Studzińcu (chłopców) lub Puszczy (dziewczęta).

Podobny los spotyka małoletnich przestępców—sieroty.

Czas jakiś przytem dziecko przebywa w areszcie w oddzielnym pomieszczeniu dla małoletnich.

Jak zaś pobyt w areszcie wpływa demoralizująco na duszę dziecka o tem lepiej nie mówić.

Otoż możeby która z miejscowych instytucji filantropijnych zechciała rozszerzyć opiekę nad małoletnimi przestępcami, których trzeba wyrwać ze zgubnego dla nich środowiska i umieścić w jakim schronieniu lub przytulku, gdzie małoletni przestępca lub przestępczyni pod dobroczyn-

nym działaniem zdrowej moralnie atmosfery wyrosnie na pożytecznego człowieka.

Gdyby jednak żadna z istniejących w naszym grodzie instytucji nie mogła się zająć młodocianymi przestępcami, projektowałbym utworzenie specjalnej instytucji, której zadaniem będzie ratowanie młodocianych przestępców.

Do utworzenia podobnej instytucji najczęściej powołaną jest miejscowa Rada M.

Sądzę również, że i Magistrat m. Częstochowy wyasygnuje dla tej potrzebnej instytucji znaczniejszy zasilek.

Kto chce się przekonać jak potrzebnym jest u nas Towarzystwo opieki nad nieletnimi przestępcami zechce się pofatygować do któregośkolwiek z sądów, a wtedy przekona się, iż sprawy nieletnich przestępców są wciąż na porządku dziennym i setki istot ludzkich ginie marnie z niepowetowaną stratą dla społeczeństwa.

Ratujmy więc młodociane dusze zatracenia, a wtedy przysporzymy Ojczyźnie naszej setki dzielnych obywateli.

Stanisław Rumszewicz.

Częstochowa, 16—7—1917 r.

Jak wygląda Petersburg?

Szwedzki korespondent "National-zeitung", który w tych dniach powrócił z Rosji, zamieszcza następującą ciekawą i charakterystyczną korespondencję.

Dworzec kolejowy Petersburga nie zmienił swego wyglądu. Kilku zaspagnych tragarzy spełnia mechanicznie swoją pracę. Przy wyjściu z dworca nie widać zupełnie automobili.

Taksa "izwozyczków" natomiast bardzo mało się zmieniła.

W hotelu "Regina" otrzymuję pokój z podwyżką 100 proc., z czego, jak mi objaśniono 50 proc. — idzie na koszty wejścia, 50 proc. zaś na rewolucję.

Dopiero następny dzień przynosił mi teraz niesatarte wspomnienia, których chyba całe życie nie zapomnę.

Błądząc po głównych arterjach Petersburga, który z poprzednich moich wizyt znam jak swoje dziesięć palców, a jednak...

A jednak jestem w zupełnie nowym świecie.

Domy pozostały te same, również sklepy i ludzie. a mimo to musi upłynąć pewien czas, nim sobie zdziałam zdanie sprawe, co mianowicie tak wielce zmieniło miasto stołeczne.

Najbardziej mnie uderza, że publiczność, która napelnia najbardziej ożywione ulice, składa się z innych elementów, niż przedwojenna publiczność z Newskiego lub Morskiej.

Eleganckie panie, które stale na pełniały te dzielnice, znikły omal za pełnie, również mężczyźni z arystokracji petersburskiej nie można zupełnie spotkać.

Za to liczniej jest reprezentowany proletarijat przedmieść, mężczyźni i kobiety, którzy dawniej kryli się w swych biednych i brudnych dzielnicach i nie wazyli się prawie przynieść na "pańskie" ulice.

Teraz chodzą oni po Newskiej i Morskiej; ze świadomością, iż oni są obecni "panami" i "władcami".

Noszą głowy podniesione, pewni i dumni. Lęcać nie są oni grubiańscy, ani ordynarni.

Oglądają nawet z pewną trwogą i niepokiem swoje nowe państwo.

Opowiadają w Petersburgu, że ludzie, którzy stracili cara i jakkolwiek

byli ludźmi żelaznej energii i woli, a jednak zdrżeli, gdy stanęli oko w oko z carem i uezuli się na chwilę bezsilnymi.

I właśnie tę bezsilność można odczuć w tych robotnikach, którzy spacerują po byłym carskim Petersburgu, który jest obecnie "Ludowym Petersburgiem" i leży u ich nog.

Również element żydowski jest bardziej reprezentowany, niż zwykle. Masa drobnych kupeów, którym nie wolno przybywać do stolicy, porożjeżdżali się, uciekli ze swych getto małomiasteczkowych.

Przeglądam szereg domów, w których dawniej mieszkali znakomici dostojnicy dworscy — żaluzje są opuszczone, a wejście zamknięte. Nie mogę spotkać z byłych wiernych cara.

Większość ich siedzi w fortacy Piotra i Pawła lub w innych więzieniach. Gdzie zaś pozostają ci, którzy zdolali się uratować, o tym nikt nie wie. Niektórzy przypuszczają, że są oni na swych "daczach" w Finlandji.

Z ich domów zdarło oznaki, które dowodziły, ich wierności względem cara.

"Towarzyszu—mówi do mnie przechodzień uliczny, sprzedający czerwone kokardki".

Wkładam taką legitymację rewolucyjną w kłapę mego surduta, przed tym, niż jadę do parlamentu mas Rady żołnierzy i robotników.

"Towarzysz handlarz cygar" sprzedaje mi zapalki i cygara.

"Towarzysz czyszciciel butów" odciera mi buty z kurzu, poczym "towarzysz izwozyczek" niesie małe do Taurydzkiego pałacu, w którym ongi carski faworyt Potemkin urządzał swoje festyny, a obecnie rządzi 2990 towarzyszy.

Z ostatniej chwili.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 21 lipca:

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

We Flandrji walka ogniowa stoczyła się także wczoraj z gwałtownością, która tylko czasami łagodniała. W Artois działalność artylerji wzmożła się przed południem między kanałem La Bassee a Lens, po południu także na obu brzegach Scarpy. Jak w dniach poprzednich, natarcia silnych oddziałów wywiadowczych na kilka stanowisk naszego frontu pozostały bezskuteczne.

Front wojsk niemieckiego następcy tronu.

Tylko w środkowej części Chemin des Dames czynność ogniowa była silna. Ataków franouskich dotąd nie było. Natomiast wieczorem części jednego z pułków westfalskich wdarły się do stanowiska nieprzyjacielskiego, pokonały załogę i powróciły dzisiaj rano ze 100 francuzami z tej odważnej wyprawy do naszych stanowisk w pełnej liczbie. Także przy forcie Labohelle na południowym wschodzie od Reims i na obu brzegach Mozy wywiady przyprowadziły wskutek świeżego odważnego parcia naprzód większą ilość jeńców.

Front gen. marsz. polnego księcia Albrechta Wirtemberskiego.

Zadne większe wydarzenia.

Front wschodni:

Front wojsk gener. feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego.

Nasz ruch zaczepny w Szampanji wschodniej miał przebieg taki, jak go zamierzono. Za cofającymi się spiesznymi siłami rosyjskimi, z któ-

rych tylko części stawiły się do walk z bliska, nasze wojska w niepewstrzymanym naporze przekroczyły na szerokości 40 kilometrów drogę Złoczów — Tarnopol po obu stronach Jezierny. Gdzie nieprzyjaciel stawiał czoło, tam został w szybkim natarciu odrzucony. Jak w latach poprzednich, palące się miejscowości i wielkie spustoszenia zwiastują drogę, którą ruszanie się udali. Oczekuje się walk dalszych. Na południowym wschodzie od Brzeżan austro-węgierskie wojska wzięły utracone dnia 11 lipca stanowiska po twardej walce z powrotem.

Na północnym wschodzie od Dniestru rozbiły się rezyjskie natarcia przed naszymi linjami. Na południu od tej rzeki nieprzyjaciel został wyrzucony z Bab.

Przy Nowicy pułki niemieckie i austro-węgierskie szturmowały do stanowisk wyżynowych rosyjów mimo zaciętej obrony.

Od Stochołu do Bałtyku działał nośb ogniewa wzmogła się na wielu miejscach, szczególnej mocy dosięgła między Krewem a Smorgoniem i pod Dynaburgiem.

Front wojsk gener. pułkownika Aręksiecia Józefa.

W północnej części Karpat leśnych ożywiony ogień trwa dalej.

Grupa wojsk generała-feldmarszałka Mackensena.

Nad dolnym Seretem ruszanie i rumuni są czynniejsi niż dotąd. Właśnie natarcie około ujścia Rinnicula przyniosło nam 80 karabinów zwyciężonych i maszynowych.

Na froncie macedońskim położenie jest niezmiennione.

• Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19.

Program od wtorku 17 go Lipca i dni następnych

Szlachetne serce

Wspaniała tragedia w 5-ciu wielkich częściach z życia pończoszarki według powieści **AUGUSTA KOTZEBUE**

Polowanie na białe niedźwiedzie

zdjęcie z natury

Wędrowna pchła (wyborna komedia)

Dla dzieci wejście wzbronione!

Orkiestra koncertowa pod dyr. p. M. SZULCA

Teatr „ODEON” ul. P. Marji 27.

Dziś i dni następnych:

Sensacja! Wielki szczytny program! Sensacja!

Wieczór Kameralny

Znakomity dramat życiowy w 4-ch aktach. W roli głównej znana artystka **DORA WEXLER**

Tam na górze niema grzechu...

Aręwesofa farsa w 4-ch aktach, ze słynną gwiazdą kinematograficzną w roli głównej. **HENNY PORTEN.**

Uwaga! Rzecz dzieje się w górach TYROLSKICH.

Ceny miejsc zwykłe — Szczęśliwcy w programach

Ofiary:

Wskutek pogodzenia się w sądzie Pokoju 1 rew. m. Czapłochowy, Stanisława Kramer i Marjanna Madejska składają na Bezdomne dzieci Mk. 10 kwit 287.

Kancelaria Rejenta JEŻEWSKIEGO

Mieszcząca się w gmachu hypoteki przy ulicy Szkolnej Nr. 8. została przeniesiona do domu p. Bergmana Nr. 22 ulica Panny Marji, do lokalu byłych Rejentów Małkowskiego i Roesslera.

Sklep z czapkami i kapelusami K. Chawlowkiego został przeniesiony w II Aleję Nr. 89. Przyjmuję się nadal wszelkie obstalunki w zakresie czepnictwa wchodzące oraz odnawianie, pranie, fasonowanie filcowych i słomkowych kapeluszy, a także i wszelką bieliznę do prania. 569—

Znalezione kartki żywnościowe odebrać można za udowodnieniem i zwrotem kosztów ogłoszenia w „Gońcu.”

Potrzebny chłopiec do zakładu ślusarskiego Fabryczna Nr. 9. 578—

Kto chce uczyć się techniki dentystrycznej znajdzie zajęcia w D-ty Gelbarda II Al. Nr. 18. Wiadomość od 9—10 rano 579—

Do sprzedania para łózek dębowych i żelaznych z materacami, kredens, otomana dywanowa, 2 kolumny, kołyska dębowa i umywalnia z garniturem. Wiad. ul. Miedziana lub Cienna Nr. 33 tapicer. 582—

Mebie tanie wszelkiego rodzaju w składzie mebli ul. Panny Marji N12 588—

Z powodu wyjazdu sprzedam dom na dogodnych warunkach. Wiad. w Gońcu. 569—

Kupię urządzenie sklepu spożywczego oferty składać w Adm. Gońca 574—

Kartoflarka maszynowa do kopania kartofli najnowszego systemu do sprzedania. Wiadomość ul. Panny Marji 38 u właściciela domu. 570—

Ogród owocowy do wydzierżawienia. Wiad. w Gońcu. 571—

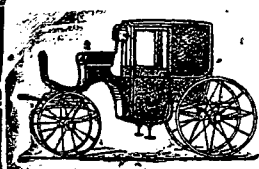
Zgubiona książeczka Oszczędnościowa Czest. Tow. Pożycz. Oszczędn. Nr. 13689.

STANISŁAW RUMSZEWICZ

adwokat przysięgły

w Częstochowie ul. Piękna № 7. parter front (obok sądu pokoju I-go okręgu).

Przyjmuje od 9-ej do 9 i pół rano i od 2-ej do 5-ej po południu.

Sprzedam powóz na oliwnych osiach Teatralna 26. **Kott.** Zakład powozowy

CZĘSTOCHOWSKIE

Wyroby Cementowe

p. f. „TRWAŁOŚĆ”

ulica Panny Marji Nr. 61.

Na składzie: posadzki różnych gatunków i kolorów, schody, rury kanalizacyjne, wanny kąpielowe, chodniki trotuarowe, bloki, pustaki. Przyjmujemy obstalunki na balkony i upiększenia domów.

Pracownia ubiorów męskich i damskich

LEONA BIELECKIEGO

Została przeniesiona na ul. Teatralną № 16 Przyjmuje wszelkie zamówienia na ubrania damskie i męskie wykonując takowe z wszelką akuracją.

Dr. M. Likiernik

ordynuje w CIECHOCINKU

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie ul. Panny Marji № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej, przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 wieczorem. Ceny bardzo przystępne.

Dr. K. Okuszeko

Przyjmować będzie od 1 Sierpnia w godz. p. p. 4-6 ej choroby wewnętrzne i dziecięce Teatralna 16 II piętro, Częstochowa.

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marji Nr. 49

przyjmuje od 10-12 i 3-6

Starszy felozer

Szpitala Naisw. Panny Marji

A. Macherski

przeprowadził się z ul. Teatralnej Nr. 13 pod Nr. 84 dom b. stacji Telefonicznej i przyjmuje od 9-ej do 5 p. p.

Franuskiej Konwersacji i teorii języka. Przygotowuję również do matury. Wiad. Dojazd 15. m. 4 (2-4 popoł.). 564—

Uczeń kl. 7 poszukuje korepetycji specjalność matematyka. Wiad. w Adm. Gońca 577—